

Висновок в результаті оцінки перспектив розвитку Нововодолазької селищної об'єднаної територіальної громади за допомогою використання програмного забезпечення Decision making Helper:

1. За допомогою програмного забезпечення Decision Making Helper встановлено, що значимість малого бізнесу як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до бюджету як критерію складає +2 з максимальних +5; значимість малого бізнесу як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до інфраструктури як критерію складає +4 з максимальних +5; значимість малого бізнесу як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до зайнятості населення як критерію складає +2 з максимальних +5, тобто ближче до середнього, але не є головним критерієм.

2. На основі програмного забезпечення Decision Making Helper встановлено, що значимість соціального розвитку як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до бюджету як критерію складає +3 з максимальних +5; значимість соціального розвитку як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до інфраструктури як критерію складає +3 з максимальних +5; значимість соціального розвитку як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до зайнятості населення як критерію складає +1 з максимальних +5, тобто ближче до середнього, але не є головним критерієм.

3. Враховуючи вищевказані показники визначеного спектру критеріїв, бажано посилювати критерій значимості малого бізнесу як напрямку розвитку громади. При цьому важливим моментом є врахування регіональних особливостей розвитку малого підприємництва, соціально-економічної ситуації, стану виробничої інфраструктури і низки інших чинників. Для цього повинні розроблятися відповідні програми щодо розвитку малого та середнього підприємництва.

Висновки

1. Наявність на території громади підприємницьких структур (особливо великих підприємств) і бюджетних установ є вихідним пунктом наповнення бюджету громади, оскільки податок на доходи фізичних осіб забезпечує більш як 50% усіх доходів громади.

Ключовими та інвестиційно привабливими видами господарської діяльності на території Нововодолазької селищної об'єднаної громади є харчова промисловість та переробка сільськогосподарських продуктів, оптова торгівля і посередництво в торгівлі, фінансова діяльність, туризм (розвиток готельної інфраструктури). При цьому, майже три чверті податкових бюджетних надходжень припадає на ПДФО.

2. В Нововодолазькій селищній об'єднаній громаді відсутні підприємства комунальної власності, які належать громаді.

Інфраструктура підприємництва складається з Центру надання адміністративних послуг (який не входить до складу ОТГ), громадської організації Центр підприємницьких ініціатив ВПО та ветеранів АТО «Новий відлік».

Фінансова інфраструктура громади представлена такими банківськими установами: ПАТ КБ «Приватбанк» (1 відділення), АТ «Ощадбанк» (1 відділення), Управлінням Державної казначейської служби України у Нововодолазькому районі Харківської області та відділенням № 10 Кредитної спілки «Харківська каса взаємодопомоги».

Інфраструктура мережі торгівлі громади складається з одного ринку (продовольчий), 6 супермаркетів, 107 магазинів і 126 кіосків. Сфера ресторанного господарства та громадського харчування представлена 12 об'єктами¹.

3. Відкриті джерела не містять детальну інформацію щодо наявності та реалізації будь-яких інвестиційних програм, зокрема в рамках Програми місцевого системного розвитку в рамках проекту USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку» підтримано ініціативу з розвитку інвестиційних проєктів Харківської області.

4. В Стратегії Нововодолазької селищної об'єднаної громади та в інших джерелах даних відсутні відомості про налаштування, утворення комунальних підприємств для забезпечення господарської діяльності на території ОТГ та надання послуг мешканцям ОТГ.

5. Централізований вивіз сміття у громаді забезпечується КП «Водолага Комунсервіс», яке не є структурним підрозділом ОТГ, ефективна організація збору та переробки сміття відсутня.

6. Туристична інфраструктура Нововодолазької селищної об'єднаної територіальної громади складається з природних заказників, однак відсутня прозорість щодо доступу до відповідних даних.

Ключовими та інвестиційно привабливими видами господарської діяльності на території ОТГ є розробка туристичних маршрутів та зелений туризм. При чому, необхідна активна участь представників громади на Інвестиційних форумах при наявності постійного оновлення веб-сайту з дотриманням принципу прозорості у оприлюдненні реальних даних про бізнес-можливості громади.

Факторами, що стримують розвиток ОТГ, є:

- Недостатній рівень взаємодії ОТГ з представниками малого бізнесу.
- Недостатні темпи розвитку малих підприємств у виробничій та інноваційній сферах. Значна кількість суб'єктів господарювання працює зі збитками або невеликими прибутками, обсяг яких не дозволяє розширювати діяльність.
- Обмеженість напрямів діяльності – переважна кількість суб'єктів малого та середнього за видами економічної діяльності сконцентрована в торгівлі та громадському харчуванні.
- Низький рівень реалізації та обмеженість за напрямом проєктів в громаді, передбачених за критерієм «бюджет участі» (за участю мешканців ОТГ).
- Відсутність оновленої стратегії та дієвих механізмів сприяння розвитку діяльності малих та середніх підприємств.

Науково-практичні рекомендації щодо перспектив розвитку ОТГ

Пропозиції щодо прийняття громадою рішень відносно розвитку та сприяння господарської діяльності

У цьому напрямку рекомендовано наступне:

Оптимізація ухвалення рішень щодо використання нерухомого майна громади з урахуванням інтересів всього населення.

Прийняття рішень стосовно інвестування певних об'єктів.

¹ Стратегія розвитку Нововодолазької селищної об'єднаної територіальної громади на 2018-2025 роки. URL: http://vodolaga-gromada.gov.ua/files/docs/2018/2644_STRATEGIYA_ROZVITKU_20182025.pdf.

Прийняття рішень щодо оптимізації інфраструктурної мережі та покращення її стану.

Вирішення проблеми щодо покращення якості надання житлово-комунальних послуг, прийняття відповідних рішень з урахуванням залежності розвитку комунального сектору від внутрішніх джерел та ресурсів громади.

Пропозиції щодо створення бізнес-середовища та інфраструктури в ОТГ

Задля забезпечення належного рівню розвитку малого та середнього бізнесу та створення сприятливих умов для провадження підприємницької діяльності необхідно здійснення наступних заходів:

Створення інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва.

Створення Центру з надання кваліфікованих консультаційних послуг, відкриття Центрів з підтримки та розвитку малого бізнесу.

Застосування кластерного підходу до розвитку ОТГ: створення кластерів (туристичних, промислових, тощо, проведення консультативної роботи в громаді щодо порядку створення та реалізації кластерних проєктів).

Стимулювання створення комунальних підприємств в ОТГ для забезпечення належного рівню надання послуг мешканцям ОТГ.

Пропозиції щодо виконання Стратегії розвитку Нововодолазької селищної об'єднаної територіальної громади на 2018–2025 роки

На виконання планувального документу стратегічного значення щодо соціально-економічного розвитку громади, рекомендовано здійснення наступних заходів:

Продовження роботи над вирішенням питань щодо залучення інвестицій для розвитку місцевих підприємств, розвитку інфраструктури і забезпечення гідної якості життя.

Реалізація розроблених проєктів щодо розвитку підприємницьких ініціатив.

Активізація модернізації та розвитку інфраструктури громади.

Підвищення сприятливого клімату розвитку підприємництва в громаді, впровадження інвестицій у передові інноваційні технології.

Пропозиції щодо розробки окремих програм відносно розвитку підприємництва в ОТГ:

Рекомендовано розробити комплексну програму розвитку малого та середнього підприємництва на 2021–2025 роки з визначенням мети, завдань та шляхів розв'язання проблем у сфері малого та середнього підприємництва територіальної громади, виходячи із реальної ситуації в соціально-економічній сфері.